

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Meipoortstraat 1

Monumentnummer : GM217

Straat : Meipoortstraat
Huisnummer : 1
Toevoeging : --
Postcode : 6981 DH

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 3450

Naam object : ---
Bouwjaar : 1600, 1913
Architect : J. Hoogenkamp
Bouwstijl : Klassicisme
Oorspronkelijke functie : winkel/woonhuis
Huidige functie : horeca/woonhuis

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 24-4-2017
Datum aanwijzing : 20-2-2018

Situering

Pand markant gelegen aan de Meipoortstraat nabij de hoek met de Ooipoortstraat in de historische binnenstad van Doesburg. Het staat met de voorgevel in de rooilijn.

Opbouw

Tweelaags, deels onderkelderd pand op een rechthoekige plattegrond. Het pand heeft een kelder, begane grond, een verdieping en een zolder onder een zadeldak evenwijdig aan de straat. De kelder bevindt zich gezien van de Meipoortstraat rechts aan de voorzijde van het pand. Het pand kent aan de achterzijde een enkellaags bijgebouw.

Historie

De Meipoortstraat is gelegen binnen de zuidelijke uitbreiding uit 1343 van de historische stad die in 1237 stadsrechten kreeg en kort ervoor moet zijn gesticht. De straat functioneerde als toegangsweg van en naar de Meipoort, die in 1673 in opdracht van de Franse koning Lodewijk XIV werden opgeblazen en niet werd herbouwd.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het huis Meipoortstraat 1 dateert in haar bouwmassa mogelijk uit de late middeleeuwen. De beide zijmuren en de kelder zijn uit deze periode bewaard gebleven en gelet op de hoogte van het plafond op de begane grond, mogelijk ook delen van de vloerconstructie van de eerste verdieping. Afgaande op de aanwezigheid op zolder van een aangepaste deur heeft in de 18de eeuw mogelijk een verbouwing plaatsgevonden. Rond 1900 is het pand verbouwd, waarbij het pand is verhoogd en de voorgevel en kapconstructie zullen zijn vernieuwd. Omdat de nokhoogte daarbij bovendien iets werd verlaagd kreeg het pand een flauwe dakhelling. In 1913 is het pand opnieuw verbouwd, waarbij de indeling op de begane grond is gewijzigd tot café en rechts een nieuwe trap naar de bovenwoning werd geplaatst, alsmede de inrichting daar gewijzigd, tevens werd op de begane grond een nieuwe toiletgroep gebouwd. Sindsdien vonden alleen ondergeschikte wijzigingen plaats. In de tweede helft van de twintigste eeuw is de bakstenen voorgevel wit gesausd.

Exterieur

De gevel aan de Meipoortstraat heeft een symmetrisch vormgegeven, wit gesausde, gemetselde bakstenen gevel van twee bouwlagen met op de begane grond symmetrische pui met centraal de entree, geflankeerd door grote ruiten in houten ramen met bovenlicht waarin glas-in-lood met geometrisch motief is gevat. De houten stijlen van de pui hebben spiegelvakken met eenvoudige biljoenen als decoratie. Boven de pui stijlen een houten hoofdgestel dat ter plaatse van de stijlen is gekornist.

Op de eerste verdieping zijn drie schuifvensters toegepast met wisseldorpel en enkelruits onderramen met houten lekdorpels toegepast. Alle bovenramen zijn enkelruits en hebben een licht getoogde bovendorpel die wordt ontlast door middel van een anderhalf steens strekse boog. Ter hoogte van de bovendorpels zijn vier gietijzeren muurankerrozetten toegepast.

De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een hoofdgestel, bestaande uit een architraaf, een vlak fries en een kroonlijst waarin de goot is opgenomen.

De dakvlakken van het zadeldak boven de goot zijn aan de voor- en achterzijde belegd met grijs gesmoorde OVH pannen. Het voorste dakvlak is geheel gesloten, aan de achterzijde is een modern dakraam geplaatst.

De achtergevel wordt deels ingenomen door een uitbouw op de begane grond aan een kleine binnenplaats. Erboven geeft een strook moderne glasbouwstenen daglicht aan de achterzijde van de begane grond. De gevel is geheel gepleisterd en voorzien van twee vierruits schuifvensters met lekdorpel en wisseldorpel. De gevel wordt beëindigd met een zinken bakgoot.

Interieur

Kelder: het rechter deel van het pand is onderkelderd en bereikbaar via een houten paneeldeur en een houten trap vanuit het cafe. De trap komt uit in een ruimte met een min of meer vierkante plattegrond en is overwelfd met een gepleisterd kruisgewelf. Dit deel van de kelder was onderdeel van een grotere kelder, bestaande uit vier segmenten met in het midden een gemetselde poer. De poer is in linksvoor nog aanwezig. Een doorgang met korfboog geeft toegang tot de kelder aan de straatzijde. Deze heeft een rechthoekige plattegrond en is overwelfd met een gepleisterd, halfsteens gemetseld tongewelf van forse bakstenen. Dit kelderdeel is in het verleden circa 60 centimeter uitgegraven. Aan de straatzijde een bakstenen keldertrap naar het straatniveau, de doorgang is in de 20e eeuw dichtgemetseld. Rechts is een doorgang naar de kelder onder Meipoortstraat 5 aanwezig, deze is eveneens in de 20e eeuw dichtgemetseld. Links achter in de voorste kelder in het gewelf een oudere trapopening, vermoedelijk in 1913 dichtgemetseld.

Begane grond: Op de begane grond een grote café- of gelagruimte aan de straat, waarvan een klein deel is afgescheiden ten behoeve de keldertrap en de trap naar de eerste verdieping erboven. De ruimte is gedekt met twee stucplafonds met geprofileerde perklijsten en middenornament, aangebracht in 1913 met verwijzingen naar de Jugendstil. Beide plafonds zijn door middel van een omtimmerde balk van elkaar gescheiden. De ruimte krijgt daglicht via een strook hoog geplaatste lage glas-in-loodramen in de achtergevel. De bovenlichten van de pui in de voorgevel hebben het zelfde glas-in-lood. Rechtsvoor is een in 2008 aangebrachte dubbele doorgang naar de begane grond van Meipoortstraat 5. In de gelagruimte geeft een paneeldeur met twee verticale ondervakken en een zesruits roedenverdeling met historisch prismaglas in het bovenvak toegang tot de keldertrap. In de achtergevel een doorgang naar de keuken in een enkellaags uitbouw en rechts achterin is een tweede doorgang naar Meipoortstraat 5 met tevens de paneeldeuren naar de toiletgroep uit 1913, die hetzelfde zijn als de kelderdeur. Ertegenover de verdreven trap naar de eerste verdieping. De trap heeft twee houten handleuning op een smetplank met slakvoluut onderaan.

Eerste verdieping: een paneeldeur bovenaan de trap geeft toegang tot de bovenwoning. De indeling bestaat uit een centrale gang in het midden van het pand met twee kamers aan de achterzijde en een grote kamer aan de straatzijde, waarvoor in het verleden twee kamers zijn samengetrokken. Aan het linker uiteinde van de gang is de trap naar de zolder gesitueerd. De kamer aan de straat is als enige op deze bouwlaag met twee stucplafonds afgewerkt, de andere vertrekken, inclusief de gang hebben plafonds van oude kraalschroten. De kamer aan de straatzijde krijgt daglicht via drie schuifvenster waarvan de belegstukken nog aanwezig zijn, de oude vensterbanken zijn in het verleden verwijderd, dan wel aangepast. De twee kamers aan de achterzijde krijgen daglicht door twee vierruits schuifvensters met wisseldorpel. Deze worden met houten knoppen omhoog geschoven, belegstukken en oude vensterbanken zijn nog aanwezig.

Zolder: de trap naar zolder is uitgevoerd als licht verdreven steektrap met een kwart naar rechts halverwege. De trap heeft een rechthoekige trappaal met gebiljoende hoeken, de leuning is voorzien van eenvoudige gietijzeren balusters. Het trappenhuis is grotendeels afgetimmerd met kraalschroten en wordt van boven van daglicht voorzien door een daklicht. Een aangepaste achttiende-eeuwse paneeldeur met twaalfruits bovenvak geeft boven aan de trap toegang tot de zolderruimte. Een aanzet van de gelobte bovenzijde van de bovenste rij ruitjes is aan één zijde van de deur bewaard gebleven. In de roedenverdeling is deels nog historisch, mondgeblazen glas bevat. De kapconstructie is vrijwel geheel in het zicht en is opgebouwd als sporenkap van deels ongeschild vuren rondhout, waarvan twee sporenparen zijn versterkt met een kreupel standbeen en die voorts wordt ondersteund met rondhouten gordingen. De sporen zijn in de nok tegen een nokgording gespijkerd. Onder de nok zijn de sporen voorzien van halfhouts gespijkerde haanhouten van rondhout. Op de kap is hardboard dakbeschot aangebracht. Twee moderne dakramen in het achterste dakvlak zorgen voor daglichttoetreding. Rechts achter is een klein vertrek afgetimmerd. Hier staat tegen de rechter zijmuur een gemetseld schoorsteenkanaal dat net onder het dakvlak is ingekort.

Bouwdossiers

1885	verbouwing winkelpui
17-11-1913	plan tot verbouwing van het cafe
16-10-2008	vergroten toiletruimte en maken doorbraak

Literatuur

Niet bekend.

Waardering

Het pand dateert - gegeven een oudere kern - uit circa 1900 en is voor wat betreft de gevelarchitectuur goed bewaard gebleven. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de betrekkelijke gaafheid van de architectuur, de ligging in de rooilijn nabij de hoek van de Kerk- en Meipoortstraat, de grotendeels bewaard gebleven historische indeling en afwerking uit 1913 op de begane grond en eerste verdieping en de historische kelder en kapconstructie.

Het object Meipoortstraat 1 is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de ruimtelijke samenhang met de buurpanden.

Het pand is van architectuurhistorische waarde voor de gemeente Doesburg vanwege de goed bewaard gebleven gevelarchitectuur.

Het pand is van cultuurhistorische waarde als goed voorbeeld van een historisch café met bovenwoning en vanwege de aanwezige oudere kern.